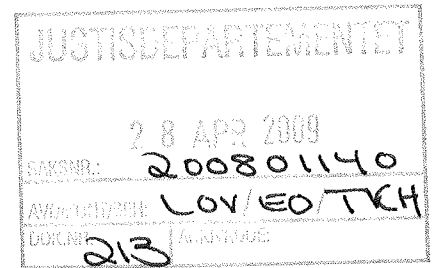

Mathisdalen Bonde og Småbrukarlag
Mathisdalen 9518 Alta

Dato: 23 april 2009

Justis og Politi- departementet

Høringsvar: NOU 2007: 13 og endringene i reindriftsloven

Mathisdalen Bonde og Småbrukarlag ser med stor bekymring på de endringene som har vært i reindriftsloven de senere årene og de endringene som nå foreslås av samerettsutvalget 2. Endringene svekker etter vårt syn jordbrukets rettigheter i forhold til reindrifta og også jordbrukets utviklingsmuligheter.

Det er underlig at det i lovteksten sies at hele Finnmark er et reinbeiteområde all den stund de faktiske forholdene tilsier at det ikke er slik. Faktisk har det aldri vært vanlig å beite rein nede i jordbruksområdene i fylket og vi forutsetter at Justisdepartementet forandrer lovteksten slik at det fremgår at hele fylket ikke er et reinbeiteområde.

Det er ikke akseptabelt at det innføres en ordning slik at bøndene pålegges å betale erstatning til en annen næring som ikke har brukt eller bruker dalene og bygdenære områder til reinbeite når vi dyrker jord eller foretar andre tiltak som er nødvendig for fortsatt jordbruksdrift. Dette medfører en vesentlig endring i våre rettigheter og svekker vår muligheter til å utvikle jordbruket.

Fredningen mot reinbete må opprettholdes for å ivareta fortsatt jordbruksdrift i dalene. Konfliktene de senere årene viser at fredningene er nødvendige for å oppretholde jordbruket. Til opplysning vil vi påpeke at jordbruk har vært vanlig i Finnmark før reindrifta oppstod som næring og at dalene og fjordene fra de tidligste tider har vært sjøsamisk bosetningsområde med jordbruk og fiske som hovednæring. (*vi viser til Altas Historie bind 1*) Kystfiskeutvalget fastslår at sjøsamene har rettigheter til å utøve næringsvirksomhet i sine nærområder og at denne rette er nedfelt i ILO konvensjonens bestemmelser. Fredningsbestemmelsene blei innført i Alta for å stoppe beitinga av kjørerein som var tidligere tiders transportmiddel. Reindrifta blei ikke berørt av fredningsbestemmelsene da den ikke brukte dalene som reinbeite. Dalene var i bruk til jordbruk.

Samerettsutvalget 2 foreslår at det skal være jordeiers plikt å holde gjerder som freder mot rein hvis reindriftsutøveren skal være erstatningspliktig. Dette blir meget urimelig da bufe enkelt kan holdes unna innmark med en enkelt gjerdetråd mens det for å holde rein unna innmark kreves gjerdebyggverk på 2 meters høyde. Med det reintallet som nå er i Finnmark må heller gjeteplikten til reineier skjerpes. I trange daler som Mathisdalen oppstår det lett flaskehalser og det har vært tilfeller der gjerder har blitt presset ned når meget store reinflokker ulovelig har tatt seg ned i dalen. Det vil ikke være økonomisk mulig for gårdbrukerne og sette opp kostbare gjerdebyggverk og det vil også være begrensende får gårdbrukerens egen drift.

Reindriftslovens bestemmelser om flyttelei foreslås endret. Endringene betyr at reindrifta kan flytte rett over jordbruksområdene hvis de finner det nødvendig. Dette må avises da det kan

ødelegge for jordbruksdrift og hindre en naturlig utvikling av jordbruket. Loven må heller slå fast at reindriften skal følge de tradisjonelle flytteveiene. De naturlige flytteveiene for rein som det finnes det en omfattende dokumentasjon på er langs høydedragene på vei ut mot kysten og ikke nede i barskogsområdene nede i dalene.

Det er meget uheldig for jordbruksdrift hvis reindriften kan sette opp gjerder som de vil uten godkjenning og uten at jordbruket får uttale seg. I Finnmark viser det seg at midletidlige gjerder satt opp av reindriften bare blir stående til hinder for andre næringer. I dalene vil dette kunne ødelegge for jordbrukets beitebruk da jordbrukets beitearealer kan bli oppdelt og dermed kan jordbrukets beitedyr stenges ute fra sine beiteområder. Forslaget må avvises.

Jordbruket i fylket er en utsatt næring. Hvis endringene i reindriftsloven blir gjennomført vil Finnmark om få år stå uten et jordbruk og den tradisjonsrike sjøsamiske jordbrukskulturen vil forvinne for godt. Reindriften er i kraftig vekst i fylket med et reintall på over 200 000. Det er en 3-dobbling på 3 tiår og er forklaringen på den økende konflikten mellom reindrift og jordbruk. På grunn av det alt for høye reintallet forsøker en del reineiere å presse rein ned i jordbruksområdene i fylket. Endringene som har vært de senere årene og som nå foreslås i reindriftsloven støtter denne ekspansjonen da lovteksten kan oppfattes slik at hele Finnmark er et reinbeiteområde, (*Reindriftslovens §4*) Det siste jordbruket i fylket trenger er en endring av reindriftsloven i disfavør av jordbruket slik som Samerettsutvalget 2 foreslår. Vi ber Justisdepartementet om å ikke endre dagens reindriftslov slik utvalget foreslår det.

Mathisdalen Bonde og Småbrukarlag

Gro Sønvisen